Ч. 269 Середа 2 (14) грудня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ — 45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти политичні.

(Ситуация парляментарна. — Криза на Угорщині. — Розмова з др. Люеґером. — Більов о загальній політиці.)

Нині мають відбути ся два засїданя палати послів, ранїшне і вечірне, а так само буде і в четвер. Здає ся, що того дня вже й закінчить ся сесия парляментарна перед сьвятами. Зараз по сьвятах буде мабуть скликаний чеський сойм, котрий відбуде всего лиш два засїдаая; на першім буде предложена а на другім ухвалена провізория буджетова на шість місяців.

Межи словіньскими послами настало знов якесь невдоволене з причини перенятя якоїсь школи німецкої на кошт держави в громаді в Стириї, де єсть всего лиш 4 проц. дїтий німецких обовязаних до шкільної науки. Словіньскі посли загрозили опозициєю і старають ся спонукати полудново-славяньский клюб, щоби він сею справою заняв ся, тим більше, що громаді не доручено на письмі залагодженя сеї справи і она не могла внести жалобу до трибуналу касацийного.

З Будапешту доносять, що справу президентури в угорскім соймі треба уважати так як би вже за залагоджену. Именно ґр. Стефан Тіша зголосив свое виступлене з інституций фінансових, в котрих заряді доси засїдав, а з того здогадують ся, що Стефан Тіша рішив ся вже приняти президентуру в палаті послів.

Опозицийна партия угорска видала проклямацию, в котрій між иншим обговорює звістний проєкт закона ухвалений на засїданю клюбу лїберальної партиї на внесене Тіши, і каже, що наколи би удало ся в парляменті ухвалити той закон, то замість конституциї настала би тогди засада, що замість парляменту виступає клюб, ґрупа послів, котра веде в краю правлїне без законів, ба против законів, поминаючи корону і палату панів.

Угорска ґазета Alkotmany оголошує розмову свого кореспондента з дром. Люеґером. На питане, чи християньско-социяльна партия возьме участь в обструкциї, відповів др. Люеґер, що обструкция єсть лиш средством тактичним, котрого можна ужити в деяких обставинах. Такого рода обставин нині нема а для того і єго партия не взяла би участи в обструкциї. Не єсть однакож виключеним, що при змінених відносинах може змінити ся і та тактика. На питане, чи правдою єсть, що в тій справі ведуть ся переговори межи кн. Ліхтенштайном а бар. Діпавлїм, відповів др. Люеґер, що єму яко проводиреви партиї нічого о тім не звістно, з чого виходить, що іменем партиї ніхто таких переговорів не веде. — На питане, які суть відносини християньско-социяльної партиї до партиї католицко-людової, відповів др. Люеґер, що єго партия не може іти рука в руку з партиєю католицко-людовою з тої причини, що та партия підпирала доси кожде правительство і що в справі угоди з Угорщиною не додержала слова.

Німецкий парлямент розпочав вчера свої наради і зараз на першім засїданю обговорювано справи всхідні. Секретар державний Більов розбирав в довшій бесїдї загальне положене политичне і сказав, що справа всхідна знаходить ся в сій хвили в фазі мира, але задачі всхідної остаточно не залагоджено. Справа та нині більше заплутана, як давнійше, бо противности межи поодинокими державами балканьскими заострюють ся; впрочім нарушеня мира з тої причини не треба побоювати ся. Що-до справи кретийскої то заявив Більов, що відкликане воєнного корабля „Ольденбурґ" було оправдане подїями, котрі опісля настали. — Звернувши відтак на подорож цїсаря Вільгельма на Всхід, зазначив Більов, що протестантскі Німці не позволять, щоби їм хтось заперечував право посїдати дім божий в Сьвятій Земли. Посьвячене церкви при участи цїсаря було дїлом релїгійного почутя, без заманїфестованя ворожого успособленя супротив якого небудь иншого віроісповіданя, що доказує також дароване католикам, німецким підданим посїлости званої „Успением Пречистої Діви" (Dormition de Sainte Vierge). Заходи, щоби викликати недовіре у султана, не удали ся, бо султан видить річ ясно. Супротив инших правительств подорож дала доказ, що Німці не стремлять до шкодженя чужим інтересам, а хотять лиш забезпечити німецким підданим справедливе право опіки, котра прислугує виключно німецкому цїсареви. — Опісля говорив Більов про видалюваня чужих підданих, і сказав, що не ма обави, щоби з тої причини відносини до инших держав погіршили ся. Що-до декотрих специяльних случаїв, то ведуть ся переговори в дружнім характері межи німецкими і австро-угорскими властями. Також безосновними суть вісти, мов би то трийдержавний союз був в який небудь спосіб захитаний. Кождий з участників того союза має однаковий інтерес в дальшім єго істнованю, а коли той союз має на цїли лиш удержане status quo, то він виходить на добро всім народам.

3)

КОНЕЦЬ СЬВІТА.

Фантазия з року 1899.

(З німецкого — Вінкентия Кінвачі).

(Дальше).

Аж ось прийшло послїдне, найсовершеннїйше сотворінє сьвіта, чоловік, і у вузопечких клїточках єго мозку викликав той сам промінь сьвітла непонятними переображенями загадочні зміни, що уявили ся яко погляд, пізнане, суд, розум. Той процес відбув ся з тою самою конечностию, з якої розкладає ся промінь сьвітла в призмі на сім красок дуги. Але той чудотворний промінь занепокоїв єго. Він спитав длячого то так? Став слїдити за цїлию. Сонце, що дало єму той плодоносний дар, не могло єму того сказати. Оно само того не знало. Проча природа позістала німою; у неї-ж не було розуму; у неї ще той промінь не розбудив був тої гадки, що так мучить.

Тогди то чоловік знайшов Бога. Він став ся для него відповідию на ті питаня: длячого і на що. Бог був лиш в нїм і лиш він о нїм думав. Сонце єго не знало; земля не знала; риби у воді і птиці у воздусї не питали длячого і на що.

Тепер став чоловік шукати Бога. Він того не міг зрозуміти, що Бог в нїм пробуває. Він став шукати єго поза собою. Видїв горючий круг сонця, що мілїонами лїт посиляє сьвітло і тепло та надає всему житя, і сказав собі: Отсе Бог! Инші поробили собі бовванів з каміня та металю і казали: Отсе Бог! Гадали, що той їх Бог жиє в зьвірятах і деревах. Ще инші на кожде питане длячого і чому знаходили Бога; дерево, вода, скала, хмари, мали свого бога, що в них пробував. Лиш в собі не знайшов чоловік Бога. Він лиш один! Всемогучий дух, що сотворив небо і зьвізди та всю жиючу твар лиш для нас. Він наш Бог, Бог нашого народу, казали одні. Всї ті безчисленні мілїони, що жиють па сьвіті, не мають до него права. Ми єго спізнали, хоч він нїколи не дав ся пізнати і хоч не дав того знати всїм нашим народам на земли, що хоче, щоби єго так а не инакше пізнавали і чтили. Відтак пішла знов вість по сьвіті: У Вефтлеємі народило ся з невісти дитятко, в котрім Бог пробуває. Він ходив по земли, але що він говорив і учив, що дїлав і притерпів, було божественне. Найлїпші зпомежи нас носили єго первовзір в своїм серци, заким він ще народив ся з невісти. Здавало ся, що люди знайшли вже Бога. Але й знов затемнив ся чистий образ і люди забули, що живий Бог може єсть зродити ся в кождім чоловіци. Величали єго і гадали, що спізнали Спасителя, а мимо того якже далекими були від него і як далеко щораз більше віддаляли ся від него! Зовсїм так само, як та перша клїтинка на днї моря, що єсть первобитком всїх тих міріядів чудних орґанїзмів, розвивала і людекість першу дитинячу гадку найдавнїйшого чоловіка о Бозї аж до тої, яку витворили соб цивілїзовані і духом усовершені люди. Але ще й нині жиє на днї моря утвар з простої клїточки, а так само ще й нині в мілїонах голов, мимо науки христової, товче ся просте брусоване поняте о найвисшім єстві, таке саме, яке видумав собі найдавнїйший чоловік. Самолюбивість, забобонність, страх, хитра спекуляция, конечність державна, витворюють ще нині найчудачнїйші дивогляди, і лиш мало високостоячих людий знайшли Бога, бо уміли стати ся єму подібними. Бог сицилїйского селянина, російского мужика, на верненого Самоєда і охрещеного Фаерляндця не може преці бути таким як Бог у стоячого на найвисшім степени морального сьвітогляду безінтересовного ученого! Так то ще й нині мають значінє слова: Кождий чоловік має та кого Бога, якого собі заслужив!

20. жовтня.

Коли так вийти на улицю! Де подів ся той поспіх, де тоті спокійні лиця, де та забава сама на себе веселість, де поділи ся ті думки о інтересах і зарібку, які пробивали ся на лицях тисячів людий? Аж страх бере дивити ся лиш на то одно незмінне лице всїх тих тисячів люди, що переходять попри мене. Всї ті ріжнородні інтереси житя, які иншими часами пробивали ся несчислимими чертами на лицях в поспіху ідучих людий, не лишають тепер нїяких слїдів. То лиш не-

Загальні збори тов. „Руський Сокіл“ у Львові.

(Дальше).

Дальше стапула на порядку дневнім справа порядку о строю. Справник п. Лаврівский відчитав реферат слїдуючого змісту: Соколи славяньских пародів приняли кождий про себе одноцїльний стрій, котрий називаємо строєм сокільним. Цїкаве, що про се написано в порадннку сокільскім, виданім Союзом чеських Соколів: Незабуваймо, — каже ся там — що стрій сокільний не робить ще Сокола. При виступах в строю будьмо-ж обережні. Памятаймо, що стрій наш є одягом народним: строєм чисто демократичним, памятаймо, що єсьмо взагалї передовсїм товариством народним, що єсьмо важним чинником для житя нашого народу і єго розвою. Будьмо обережні при прилюднім виступі, стрій наш не є на параду, але він має своє народне, своє обичаєве значінє. Стрій наш є строєм юнацким, що Сокіл то має бути юнак, відважний, витревалий муж, а проте стрій сокільний вимагає здорового тїла. А дотикає се не лише строю самого, але і назви „Сокіл“, котра виключає змучене, хоре і нерозвинене тїло. Се правда, що той або инший друг тому не винен, що природа не обдарила єго таким тїлом як другого, але сам признасть се, що товариство, призначене до плеканя красного і здорового тїла, не може виступати з хоровитими і мужами о тїлах нерозвинених. На жаль, хоч до нинї має значінє легковажна приповідка: „Одяг робить чоловіка“, то у нас треба ще завважати, що „стрій ще не робить Сокола“. Хто духом і дїлами не є Соколом, не буде ним, хотяй би убрав ся в стрій дорожший і вкуснїйший. Нїчого не надуживає ся так скоро, як іменно строю, а особливо сокільского. Нїчо дивного, парадництво є признаком роду людского, а дуже часто є оно здобутком людий убогих духом і впрочім бідолашних; коли не має чим похвалити ся, пишає ся парадою, не маючи зерна, пишає ся шкарлупою. Від тебе же друже очікуємо, що яко Сокіл зможеш похвалити ся богато дечим, чего другим не достає: ти можеш показати силу, ти не знаєш страху, в тебе самосьвідомість дома, ти маєш зерно добре, на що придасть ся тоб. шкарлупа? Лише на сеї маєш, щобись при нагоді прилюдного виступу товариства або Сокільства взагалї, яко частинка до цїлости, причинив ся до виразного означеня одностайности тої цїлости і з вншного боку. А в тім як-раз почиває ріжниця межи ужитем і надужитем: надуживає строю, хто не на зазив товариства в нїм виступає, але послушний голосови власної порожности, яко член товариства при нагодах не вчас строєм поблискує. То є поведене дитиняче, Сокола недостойне, для чести товариства небезпечне. Нїчо лекшого як то, що „такий „друг“, будучи без догляду забуде ся, забуде які він відзнаки на собі носить, сплямить негїдним чином стрій, а через се і честь Сокільску. А відтак зістає засудженнй, або що найменше повинен ним бути. В одягу горожаньскім богато уйде, що в строю єсть непростимою похибкою. Проте не можна досить припоручити, щоби кождий по прогульцї, торжестві і под. як найскорше зняв стрій, бо так зарадить ся богато негарним сценам, які бувають додатковим закінченем дня красно розпочатого. — Низьке має поняте о Сокільстві, хто волочить ся в строю по корчмах, гадаючи, що найлїпше вдають ся забави в строю — цїлком противно там стає ся він найлїпшим страхопудом. Низький є також взагалї уровень духовий такого друга. А в якій мірі відтак стрій наш понижає! Сего не мали на гадцї основателї наші, котрі противно старали ся, щоби кождий вдягаючи стрій, здягнув з себе старого чоловіка слабого і забув свої хиби аж доти, доки в тім почестнім строю виступає. Стрій сокільский най буде ознакою доброго юнака, а най не служить на се, щоби в него вбирав ся кождий, хто лиш може. Дальше, чого вглядом цїлости жадати треба, є старанна чистота і порядок, в якім треба стрій ховати. Зломане перо, запачкана сорочка, поломаний пояс, заржавілий моноґрам на попуканім поясї, потріскані штани, то все є сумним сьвідоцтвом о порядку, в якім жиє друг „украшений“ тими то „оздобами“. І з старого строю можна зробити якби новий дїйстно через старанну чистість і дбалїсть, а направду, що лїпший ношений стрій, лискучий чистотою, як одяг з голки новий, котрий наглядно говорить: „Мій властитель недбалий!“

Повага строю має нам також заховати карність. Виключенєм з товариства має ся карати кожду неповздержаність в житю, если стала ся в строю, виключенєм з товариства кожде грубе нарушене карности наколи стало ся прилюдно в строю. Єсьмо товариством мужів, котре поклало собі се за сьвяту задачу беречи і хоронити інтереси народу і проте маємо строго дбати все о карність, бездоганість і обичайність. Здорові були!“ Тілько порадник. Гадаю, що ми ставляючи перші кроки в справах орґанїзациї Сокільства мусимо приміняти ті постанови порадника в нашім поступованю. Переходжу тепер до справи річевої. Комітет основателїв товариства нашого брав під розвагу, після мого реферату, два типи строю, а іменно стрій народний після картини Івасюка і стрій стисло ґімнастичний після взірця ческого. Комітет порішив одноголосно предложити загальному зборови внесенє на приняте строю народного після картини Івасюка, а на слїдуючих 2 засїданях приняв предложений через мене порядок о строю. Загальні збори приняли, по переведеній дискусиї, одноголосно стрій сокільний після картини Николи Івасюка.

(Конець буде).

Новинки.

Львів дня 13-го грудня 1898.

— **Є. Вел. Цїсар** дарував погорільцям в Дїдушицях великих коло Стрия 2000 зр. запомоги.

— **Перенесеня.** П. Мінїстер рільництва перенїс управителїв лїсів: Вал. Томашевского зі Львова до Берегів, Володим. Каратницкого з Красної-Петранки до Ворохти, Кар. Хлипальского з Старяви до Красної-Петранки, Ів. Косину з Берегів до Старяви. Вільг. Хржа з Ясеня до Львова, Бол. Пацулу з Гриняви до Ясеня і Авр. Борка з Явірника до Гриняви.

— **Памятник цїсаревій Єлисаветї** власним коштом виставила громада Черниця, в повітї жидачівскім. Посьвяченє памятника відбуло ся дня 24-го падолиста по поминальним богослуженю, відправленім о. Яковом Вергановским, парохом в Київци, при участи дуже численної людности громад Черниця і Пасічна, урядників повітового суду в Миколаєві і шкільної дїтвори з Черницї. Посьвяченя докопав о. декан Константин Строцкий, парох з Рудник, в сослуженю о. Вергановского і о. Василя Кузьмича, пароха Пасічної. По богослуженю урядила читальня „Просьвіти“ в Черници в своїй комнатї скромний пир, при котрім о. Кузьмич підніс перший тоаст в честь Цїсаря, а зібрані і дїтвора відспівали „Многая лїта!“ Посьвячений памятник поставила Черниця з добровільних складок, до котрих першим датком причинила ся читальня „Просьвіти“. Зібрані гроші вручено о. Кузьмичеви. котрий доложив певну квоту з церковної скарбони і замовив памятник. Має він вид обеліска з тесаного каменя, внесеного на чотиростоповий підставі, а на обеліску видніє напись: „Громада Черниця на памятку смерти

движимі маски, на котрих мов би желїзним писальцем вирита лиш одна черта: Глуха піддапість!

А мимо того велика машина „суспільність“ торочиль своє щоденне дїло без гадки; на око іде все правильним ходом. Виходжу на улицю. Нема нї найменшого вітру. Величавійше як звичайно сьвітить сонце на безхмарнім небі і так минає день за днем. Дерева і корчі пускають нові пупинки і цьвіти, жайворонок сьпіваючи підлїтає високо в синявий дрожачий етер — бо студені осїнні бурі вже не появили ся в часї зрівнаня дня з ночию, вандруючі птиці вже не відлїтають на полудне, зносять стебла в свої гнїздочка і лагодять ся до нового лїта.

Здавало ся, що вернув вже золотий вік. Озимина висипала ся буйним колосєм і обіцує сторичне жниво. Якоюсь невиясненою зміною в механїзмі нашої планетної системи станула вісь нашої землї майже прямовисно на екліптицї. Так, бачите, називає ся тота крива до колеса подібна лїнія, котрою земля що року біжить доокола сонця. Для нашої зони (полоси) значить той переворот величезне збільшене тепла.

Але хоч і ту зміну треба було приписати впливови тої зловіщої зьвізди, було все-таки богато таких, котрі в своїм оптимізмі готові були гадати, що на тім скінчить ся вся зміна. В ґазетах і телеґрамах ширено сотки гіпотез, з котрих одна другу усувала. То не могло людий вдоволити. Щоби себе успокоїти в сїм часї великих подій устроювали они великі процесиї, і на колїнах благали свого сотворителя і вседержителя, щоби відвернув від них грозяче нещасте. Походами, котрим кінця не було видко виходили они на поля поза місто, підчас коли у величезнім опустїлім містї дзвонили дзвони на сотках веж церковних, а на дворі сотки пушок несли громом молитву, розпуки, яка виходила з глубини серця сотворіня.

22 Жовтня.

Ходячи так що дня по містї, зайшов я нинї на одну із найбільших площ, де зібрали ся тисячі людий. Глубока тишина запанувала на площи. Якийсь чоловік з довгим волосем і довгою сивою бородою, видко, якийсь учений, промавляв до людий.

Наука — говорив він — може нам на жаль подати лиш малу потїху, що сим величезним переворотом закінчив ся ряд змін в механїзмі неба. Знаєте всї — говорив він дальше — що наша земля не єсть осередком всего сьвіта, як то до часів великого Коперніка всї загально думали, лиш що она від многих мілїопів лїт обертає ся разом з своїми посестрами, планетами, доокола свого живителя сонця. Та й як би могло бути инакше! Лиш темнота людска або зарозумілість людий, що уважають себе за щось великого, могла то припускати, що малесенька земля, котра єсть мілїон і чверть разів менша як сонце, творить осередок всего сьвіта.

Що значить земля, тото малесеньке зерно піску, в цїлім великім сьвітї, видимо аж тепер, коли якась незначна зьвізда сьвіта, той волоцюга на небі, готова зробити неславний конець в сїй многотисячній величавости. — Чоловіче, вся твоя історня і всї твої здобутки науки і пізнаня змістять ся в однім наперстку, коли піднесеш свої очи до тих міріядів сонць, що сьвітять в ночи на небі. А тобі захотїло ся вірити, що всї ті міріяди сонць, що так далеко віддалені від тебе, що твій бідний мозок навіть того не може зміркувати порobи сотворитель слугами отсего малесенького зеренця піску, отсеї землї? А чи знаєте, що отсї мигкотячі точки, котрих числа нїхто не годен обчислити, то тілько-ж сонць, більших і величавійших як наше сонце і що доокола кождого з них кружать такі планети як наша земля? Найблизше з тих сонць єсть віддалене три і пів сьвітлових лїт від нашої бідолашної домівки. То легко сказати. А знаєте, що то єсть сьвітловий рік? Сьвітловий рік то дорога, яку робить сьвітло в однім роцї. Та все ще не маєте о тім нїякого поняття. Коли-ж вам скажу, що сьвітло робить в одній секунді 40.000 миль і що оно при тїй непонятній скорости потребує три і пів року, щоби перейти дорогу від найблизшої постійної зьвізди аж до землї, то вже вам чей засвитає слабе поняте о тім. Але ще лїпше зможете уявити собі ту віддаль, коли вам скажу, що експресовий поїзд потребував би 75 мілїонів лїт, щоби зробити ту дорогу. А то ще найблизший рівнорядний сусїд нашого сонця. Але бо в молочній дорозї і в мраковинах суть мілїони а мілїони сонць, котрих сьвітло аж по тисячах лїт доходить до нашої землї. Ба, то ще питанє, чи поодинокі зьвізди, котрих проміне сьвітла аж тепер дійшло до наших очий, не вигасли вже тисячі лїт тому назад. А що-до величини тих сьвітів, то годї собі то й подумати, що нам розповідають мертві числа. Ми вже научили ся бути скромними, і наша земля, котра ще давним людем здавала ся сьвітом без кінця, зморщила ся в малесеньку сьвітячу кульочку, о котрої істнованю якісь жителї великих сьвітил небесних,

бл. п. Цїсаревої Елисавети дня 10-го вересня 1898". — За приміром Черницї пішла громада Рудники, де небавом стане також подібний памятник.

— **Кваліфікацийні іспити** на учителїв шкіл народних і видїлових перед іспитовою комісиєю у Львові відбудуть ся дня 3-го лютого для учителїв, а 15-го лютого для учительок. Речинець до внесеня подань на руки окружних рад шкільних визначений до 15 сїчня 1899.

— **Комітет україньско-руської видавничої спілки** подає до відомости, що на нарадї дня 8-го н. ст. с. м. принято мериторично статут товариства, а для формального принятя і вибору членів надзираючої ради і контрольної комісиї скликані будуть пп. участники підчас латиньских Рідзвяних сьвят (час і місце будуть оголошені осібно); право голосу на тім зборі будуть мати тї, що найпізнїйше в день збору зложать вписового 1 зр. і якусь частину удїлу. З днем 10 с. м. зголошено до спілки 128 удїлів. Комітет взиває всїх інтересованих розвоєм нашої лїтератури, аби дальше зголошували ся і заохочували инших, щоби спілка могла від разу розвинути ширшу дїяльність. Зголошеня і гроші (вписове 1 зр., удїл 25 зр.) посилати на адресу Адміністрациї „Лїтературно-наукового Вістника" у Львові при ул. Чарнецкого під ч. 26.

— **Сьвяточний обхід столїтних роковин відродженя україньско-руської лїтератури**, відбуде ся в Станиславові заходом україньско-руских товариств: Тов. Руских жінок, Руска Бесїда, Рускиї клюб, Стан. Боян, Філїя тов. Просьвіти і Шкільна Поміч дня 19-го грудня 1898. Устроюючий комітет запрошує на се сьвято народне всї верстви нашої суспільности і сподїєсь як найчисленнїйшої участи. За комітет: Клявдія Чорненькова. — Др. Мелїтон Бучиньский. — Др. Михайло Коцюба. — Теодор Стахевич. — О. Іван Порайко. — Р. Зарицкий. — Програма. I. О годинї 12-ій в полудне: (в сали товариства ім. Монюшка) Віче всенародне з слїдуючим порядком: 1. Вступне слово — дра Михайла Коцюби. 2. Огляд нашої економічної дїяльности від часу народного відродженя — реф. о. Николи Бачиньского. 3. Програма нашої працї економічної на будуче — реф. дра Евгена Левіцкого. — II. О 7-ій годинї вечером (в тій самій сали) Сьвяточний вечер з слїдуючою програмою: 1. Про Котляревского та відродженє україньско-руської лїтератури — річ проф. унїверситету, дра Олександра Колесси. 2. На вічну память Котляревскому, вірш Шевченка — декламация. 3. Наталка Полтавка, народна оперетка в 2 дїях Івана Котляревского, відограє дружина аматорів в супроводї оркестри войскової. 4. Де Русь живе В. Матюка — відспіває хор мішаний тов. „Станїславівский Боян". 5. Живий образ. — III. Комерс з концертом муз. войскової. — Вступ на всенародне віче вільний. — Цїни місць на сьвяточний вечер: льожа ч. I, і X. по 5 зр., прочі льожі, фотелї по 1 злр, 20 кр., крісла першорядні по 1 злр., другорядні по 80 кр., треторядні по 50 кр., крісла бальконові по 1 злр., партер по 30 кр. а для війска, учеників і селян по 20 кр., галерия по 15 кр. — Білетів дістати можна в торговли Вп. п. Стахевича а в день вечера від години 6-ої в касї театральній. — Початок вечера точно о годинї 7½ вечером. — Вступ на комерс тілько за запросинами. — Строй на сьвяточний вечер і комерс — вечерковий.

— **Огнї.** Село Братківцї під Станиславовом погоріло в суботу. Вітер був такий сильний, що майже не можна було нїчого уратувати. Згоріло около 50 загород.

— **В Дрогобичи** помер звістний нафтовий промисловець Ґартенберґ. Полишив мілїоновий маєток.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 13 грудня. Приїхав тут намістник Чехії ґр. Куденгове; приїзд его має стояти в звязи з скликанєм ческого сойму.

Будапешт 13 грудня. На основі автентичних інформаций доносять, що безосновною єсть вість, мовби Цїсар мав тут приїхати. Є. Вел. Цїсар взагалї перед сьвятами не виїде з Відня а в самі сьвята буде у своєї доньки Архікн. Валериї у Вальзе.

Берлин 13 грудня. Секретар державний Більов обговорюючи відносини Нїмеччини до Анґлїї сказав, що Нїмцї можуть у всїх справах і на всїх точках іти спільно з Анґлїйцями без нїякої шкоди для себе і при задержаню взаїмних, дуже цїнних відносин.

Париж 13 грудня. Президент мінїстрів Дюпюй заявив в присутности послів Поанкаре і Барту, що коли его трибунал касацийний спитає, то він потвердить, що не чув нїколи від Лебрен-Ренольта о якімсь признаню ся Драйфуса до вини.

коли суть які на них, так само не мають понятя, як ми о планетних системах других постійних зьвізд. А коли би там в горі на Сириюсї були тисяч разів більші і сильнїйші дальновиди, як ми, то й ще не могли би нїколи добачити тої слабо сьвітячої точки. А коли би наша земля впала колись на Сириюса — чи гадаєте, що то наробило би там якогось великого дива? Навіть коли би она якомусь жителеви на Сириюсї впала на голову, то она би его від того не конче заболїла, бо она би була для него тим, чим для нас кістка з черешнї! Може бути, що він би заніс єї своїм дїтем до хати на забавку. Але навіть і ясні як сонце очи у жителїв тої постійної зьвізди немогли би на тій кульочцї, покритій якоюсь плїснию добачити щось дивного. Міста, лїси, ріки і гори та мікроскопійно малесенькі на нїй живі сотворіня позістали би укритими для їх очий.

Отже має ся річ з нашою землею, коли порівнаємо єї з величезними посестрами із сьвіта зьвізд. Лиш зарозумілість на свою велич, що сю малесеньку планетку зробила осередком всего сьвіта, могла собі вигадати, що той всемогучий дух, котрий сотворив всї тї величаві сьвіти, буде числити ся з полїтикою і сваркою єї жителїв. Ви в своїй образї Бога поступаєте так далеко, що гадаєте, що зможете позискати собі его для своїх нужденних цїлий поклонами і просьбами. У ваших тїсних мозках він все ще тим сердитим дїдусем, що сварить і сердить ся, що блискавками і громами показує свій гнїв і своїм виродним дїтем за кождий раз за їх добрі наміри продовжає вимір кари. Що значить у него один фальшивий тон в тій величезній симфониї сьвітів! — Десять лїт тому назад заблисла в громадї зьвізд Андромеда якась зьвізда, якої перед тим нїяке людске око не видало. Зразу сьвітила ясно, відтак блїдла поволи і щезла по кількох місяцях. То був конець сьвіта. Стрітили ся дві несьвітячі зьвізди і з того зробила ся величезна теплота — два сьвіти запалили ся. Они вже не сьвітили, отже були зашкаралупілї а длятого й догідні, щоби на них розвинули ся жиючі сотворіня — що за широке поле для наших сьмілих здогадів! Два сьвіти, що мілїони лїт кружать в етері, на котрих розвиває ся житє, культура і штука, може красше і величавійше, як на нашій земли, розбивають ся один об другого внаслїдок малої хиби у величезній машинериї, як два кораблї, що серед ночи і мраки на бурливім океанї вдарять один об другого. Ми люди на земли видїли ту переходячу всю найсьмілїйшу фантазию, непонятну, не даючу ся подумати катастрофу — але то, що стало ся там у величезній віддали сьвітовій, не мало прецї для нашої землї нїяких наслїдків. Прецї не було чути нїякого гуку, нїякого лоскоту, а сьвітло горіючих сьвітів було так малесеньке, як той огонь, коли горить стріха на хатї милями далеко від нашої хати. А коли то не в нашій громадї, то нас то нїчого не обходить. Наша фантазия така тупа, така брусовата! Коли же ми до того ще й довідали ся, що тоті сьвіти, належачі до иншої „громади" так незміримо далекі, що сьвітло сповістило нам річи, котрі стали ся може тисячі лїт тому назад, то ми приняли ту вість о катастрофі сьвітовій спокійно і запаляли ся дальше до нашої полїтики і колотнечі.

(Дальше буде).

Переписка зі всїми і для всїх.

Дан. Андр. в Л.: Чи начальник громади може бути сам писарем, оглядачем, касиєром, таксатором і чи є такі устави за і против того? — В законї громадскім з 12 серпня 1866 р. нема під тим взглядом нїякої постанови, анї за анї против. В законї тім сказано лиш в §. 31 уступ 2: „Наколи Рада громадска узнасть потребу установленя посад урядових і службових, тодї назначить число урядників і слуг, рішить о услівях і способі їх іменованя і о їх заосмотреню." — Можна в виду того спитати: А коли Рада громадска не узнасть потреби установленя посад урядових, то що? В такім случаю війт мусить очевидно бути всїм, і писарем і оглядачем і касиєром і таксатором, бо тогди не лиш що на нїм спочиває вся одвічальність, котра спочивала би й тогди, як би тї урядники громадскі були, але він ще й змушений в конечности сповняти тї уряди, бо когось иншого до того нема. Отже коли так єсть, що начальник громади сполучає в своїй особі заразом і всї уряди громадскі, то вина в тім не его але Ради громадскої, бо як установляє Рада громадска, так і єсть. Начальника громади в такім случаю не лиш годї винувати, але ще й дивувати ся треба, що єму хоче ся всїм тим займати ся. — **А. Г. в Бучачи:** Ми би охотно хотїли Вам добре порадити і помочи; але подумайте самі: чи то можливо, щоби ми знали, де і кому потреба добре виученого механїка, не кажемо вже в цїлім краю, але хоч би лиш у Львові. Що найбільше могли би ми перепитувати, але того знов не маємо часу, бо за тим треба ходити а ми маємо свою роботу, від котрої годї відступити. Зробіть може так: поїдьте до Станїславова та розпитуйте там у зелїзничих варстатах і у фабриках, в паровім млинї. Звідтам старайте ся дістати ся до Стрия і так само розпитуйте там а звідтам і до Львова, Перемишля та Нового Санча. Иншої ради не знаємо. — **В. С. Кудо:** 1) Добрі варстати знайдете також певно і в Золочеві або в Тернополи, отже ліпше туди удати ся і там вступити на практику, бо в тих містах дешевше удержанє як у Львові. Практикувати мусите 4 роки, щоби Вас визволили на челядника; однакож коли вже знаєте трохи столярства, то майстер може Вас визволити і в коротшім часї. Аж тогди, коли станете челядником пускайте ся дальше в сьвіт. Тогди вже знайдете роботу денебудь. — 2) Асекурация дїтий, як взагалї кожда асекурация має свою і добру сторону, скоро можна точно платити вкладки. А чи згадане товариство єсть добре і безпечне того не знаємо. Тепер тих товариств тілько, що годї знати, котре обчислене більше на спекуляцию, як на дїйстну поміч.

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Крехавецкий

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

TYGODNIK ILLUSTROWANY

З роком 1899-им розпочинаємо 40-ий рік істнованя нашого письма, хотячого і дальше бути приятелем кождого дому.

Завдяки моральній і материяльній підпорі суспільности, наш „Tygodnik", почавши від скромного початку, міг розширити ся і станути на рівній степени з подібними видавництвами цілої Європи.

По мисли засади; „Поводженє обовязує", старати ся будемо й дальше поступати наперед, аби бути першими в ряді ілюстрованих письм.

Почавши від 1-го січня 1899 року **розширяємо значно додаток повістий** „Tygodnika": **кождий передплатник** нашого письма, крім самого письма і дотеперішного додатку повістий, додаваного в аркушах і занимаючого найзнаменитші твори чужої літератури, **одержить**

без ніякої доплати

(ані за книжки, ані за їх пересилку)

12 томів письм

ГЕНР. СЄНКЕВИЧА.

Письма Сєнкевича вийдуть в новім, старанпім виданю, **виключно для передплатників** „Tygodnik-a illustrowan-ego" і обіймуть — винявши спопуляризовану вже трильоґію —

всї новелї, повісти, листи з подорожий,

одним словом: цілий доробок літератскнй знаменитого писателя, котрий здобув вже славу і популярність в цілім сьвітї.

Кождий том **Бібліотеки СЄНКЕВИЧА** обнимати буде що найменше **10 аркушів,** формату звичайної 8-ки, **на добрім папері і добрим друком.** Загальне число томів буде около 30, містячих в собі слідуючі твори Сєнкевича:

НОВЕЛІ. Stary sługa. — Hania. — Szkice węglem. — Janko Muzykant. — Przez stepy. — Orso. — Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela. — Komedya z pomyłek. — Za chlebem. — Latarnik.— Niewola tatarska.— Jamioł. — Bartek zwycięzca. — Ta trzecia. — Sachem.— Sielanka.— Walka byków w Hiszpanii. — Wspomnienia z Maripozy. — Z puszczy Białowieskiej. — Wycieczka do Aten.— Wyrok Zeusa. — Z wrażeń włoskich. — Organista z Ponikły. — U źródła. — Lux in tenebris lucet. — Bądź błogosławiona. — Pójdźmy za Nim.

ЛИСТИ З ПОДОРОЖИЙ по Америцї і Африцї. — Листи з Риму, Венециї і Парижа.

ЛИСТИ О ЗОЛІ.

ДРАМАТ. Na jedną kartę. — Czyja wina?

ПОВІСТИ. Bez dogmatu. — Rodzina Połanieckich. — Quo vadis, повість з часів Нерона.

Тим способом в протягу кількох літ, кождий передплатник „Tygodnik-a illustrowan-ego", одержуючи річно звиж 120 аркушів найліпших творів літератури польскої, стане властителем бібліотеки Сєнкевича, недоступної доси задля високої ціни для ширшого загалу читаючих.

Редактор: Др. ЙОСИФ ВОЛЬФ.

В слїдуючім роцї „Tygodnik" друковати буде одночасно **дві повісти оригінальні,** іменно, крім

„KRZYŻAKÓW" СЄНКЕВИЧА

зачнемо з Новим Роком 1899-им друк більшої повісти п. з.:

„ARGONAUCI" Елїзи Ожешкової, і

ПРУСА „ТАМ!.."

Посідаємо також ориґінальну працю славного нині заграницею писателя **Станїслава Пшибишевского,** котрий написав для нас по польски поему прозою п. з.: **„JASNE NOCE"** ілюстровану К. БРОНЄВСКИМ.

Крім того в части белетристичній маємо запевнене сотрудництво таких писателїв, як: **Bałucki Michał, Ks. Chełmicki Zygmunt, Gliński Kazimierz, Gomulicki Wiktor, Jankowski Czesław, Jeske-Choiński Teodor, Jordan, Konopnicka Marya, Lubowski Edward, Or-ot, Reymont Władysław, Marya Rodziewiczówna, Sewer, Szymański Ad., Tetmajer Kaz.** і і.

Також помістимо для нас написані три специяльні студиї:
„WSPÓŁCZEŚNI POECI POLSCY" написав А. ЛЯНҐЕ.
„NOWA BELLETRYSTYKA POLSKA" нап. А. ПОТОЦКИЙ.
„O KRYTYCE WSPÓŁCZESNEJ POLSKIEJ" нап. Володисл. ЯБЛОНОВСКИЙ.

Посідаємо також студию порівнавчу **Іґн. Матушевского:**

„Stanowisko Mickiewicza w literaturze powszechnej",

та працю Л. КОРОТИНЬСКОГО **„O TOMASZU ZANIE".**

Помістимо також незнані доси

LISTY ZYGMUNTA KRASINSKIEGO do Delfiny Potockiej (1839-1843),

з поясненями Раймунда Станїслава КАМІНЬСКОГО.

Знаний фільософ і знаток Плятона п. **В. Лютославский,** жертвував нам ориґінальну а дуже популярну розвідку п. з.:

„Istnienie duszy",

в котрій, на підставі науковій доводить, що в чоловіцї треба конче признати істноване індивідуально-духового початку.

Дальші серії цікавої статї **Олександра Кравсгара**

„O DAWNYCH PAŁACACH WARSZAWSKICH",

з многими ілюстрациями, вже маємо, а крім того дуже интересну річ **Г. Садовского** п. з.:

„ORDERY I OZNAKI HONOROWE DAWNEJ POLSKI".

В безплатнім додатку повістевім помістимо повний роман історичний звістного нинї угорского автора **Юлія Вернера** п. з.:

„Z POPIOŁÓW".

Красний той і занимаючий роман з часів угорских війн домових, перетолкувала для „Tygodnik-a" п. В. Ярошевска.

В ЧАСТИ ІЛЮСТРАЦИЙНІЙ подамо **репродукції найзнаменитших малярів наших також і красками.**

Видавцї: ҐЕБЕТНЕР і ВОЛЬФ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA" у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарні і контори письм.

Передплата виносить з додатками і премією т. є. з 12 томами письм Сєнкевича:

У Львові: квартально: **3** зр. **60** кр., піврічно: **7** зр. 20 кр., річно: **14** зр. **40** кр.

В Галичинї з пересилкою почтовою: квартально: **3** зр. **75** кр., піврічно: **7** зр. **50** кр., річно: **15** зр.